

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ*
Residents' Participation in Local Development of Tambon Thum
in Muang District, Sisaket Province

พระเกียรติศักดิ์ กนต์สีโล (พรหมประดิษฐ์)

Phrakiattisak Kantasilo (Phrom Pradit)

ไพรัช ชื่นชมภู

Phairat Chomphu

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

E-mail: Kantasilo@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประกอบอาชีพ ต่างกัน และเพื่อ ศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การ บริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับปานกลางทั้งสี่ ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและ ความ ต้องการ ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ ด้านการร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา และด้านการ ร่วม ติดตามประเมินผล ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และ 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ ประชาชนร่วมติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานในแผน และโครงการต่างๆ ที่ได้นำเสนอ ให้มากยิ่งขึ้น ควรเปิด

* Received 15 January 2019; Revised 2 March 2019; Accepted 15 May 2019

โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบร่างแผนพัฒนา โดยให้แสดงความคิดเห็น สนับสนุน หรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนา ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ ให้มากยิ่งขึ้น และควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดทำแผน และ โครงการให้ตรงกับความต้องการของชุมชน ให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aimed to study This thesis was conducted with the mixed methods of quantitative research and qualitative one for serving the purposes: 1) to study the Residents' Participation in Local Development of Tambon thum in Muang District, Si Sa Ket Province, 2) compared to participate in the planning, development, administration, purple slope. Chan District dividing et public, sex, age, level of education and occupation, and 3). to study the suggestions about the development of the local subdistrict administrative organization spends, mueang Sisaket Province populations and samples used in research, include the community in the district, sub-district, amphur Muang, Srisaket dumping 13 villages. The research results were found as follows 1) The participation of citizens in the development of local administration pm, amphur Muang, Srisaket moderate. When considering a list of sides is moderate on all four sides from the side with the average descending is jointly defined problems and needs. Aspects of joint planning and joint project development plan, monitor, and track assessments, respectively 2nd) hypothesis test results found that the people with gender, age, level of education and different careers, participation in the development of local administration spends. Muang Nakhon Si gate Ave. sot and list no different, which is not in accordance with the hypothesis of the research that set and 3). People make suggestions regarding public participation in the development of local administration spends. Mueang Sisaket Province. High frequency sequence to find the low The first three include should give people the opportunity to participate in the evaluation, performance management, development plans and projects in the Sub-District. Developing greater track should give people the opportunity to review and comment, support or oppose the draft's content development plan. The Board has prepared the plans and should give people the opportunity to join leading

issues suffered the urgency and the needs of the village offer asks for more projects.

Keywords: Participation, People, Drawing up Development Plans, Tambon

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งอยู่ในเขตอำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ได้ยกฐานะจากสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ พ.ศ. 2540 ปัจจุบันในการพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองร่วมกับองค์การบริหารส่วน ตำบล เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548) และจากการ พัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม ส่วนมากจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่น โดยเข้าร่วมจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด นำเสนอปัญหาความต้องการ ความเดือดร้อนภายในหมู่บ้านของตนเอง และต้องร่วม วางแผนดำเนินโครงการ โดยต้องกำหนดรูปแบบโครงการ เพื่อที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้นำข้อคิดเห็น ที่ประชาชนได้นำเสนอ ไปใช้เป็นแผนในการพัฒนาท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพต่อไป (วิรัช วิรัช นิภาวรรณ, 2549) และจากการจัดการพัฒนาท้องถิ่น ที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ มากนัก ปัญหาอาจมาจากประชาชนไม่ค่อยร่วมคิด ค้น ปัญหา ความต้องการ ร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ขาดการติดตามตรวจสอบแผน และไม่ร่วมติดตามประเมินผล อย่างต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ เป็นไปตามความต้องการ และไม่มีประสิทธิภาพ อีกประการหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อาจเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ไม่เต็มที่ เพราะมีการเตรียมข้อมูลมาให้ประชาชนไว้อยู่แล้ว ปัญหา

ดังกล่าวหากประชาชนมีส่วนร่วมได้ไม่เต็มที่ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ร่วมได้ไม่เต็มที่ อาจทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่เป็นไปตามความต้องการ และไม่มีประสิทธิภาพ ดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัย ไปใช้เป็นข้อสารสนเทศ และนำไปพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นประชาคมหมู่บ้าน ตามบัญชีรายชื่อทั้งสิบสามหมู่บ้าน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. กรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มเกษตร ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน อสม. สมาชิก อบพร. และประชาชนในหมู่บ้าน จำนวน 184 คน (องค์การบริหารส่วน ตำบล ห่ม, 2558) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 คน (ประกายรัตน์ สุวรรณ, 2548)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close-ended Questionnaire) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 ช่วงระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็น แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) คำถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการแจกแบบสอบถาม และเก็บ รวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 126 ชุด แจกให้กลุ่มตัวอย่างโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่ม ตัวอย่างด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณเป็นหลัก เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และระดับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ พร้อมทั้งสังเกตคำตอบสภาพทั่วไปประกอบการพิจารณา และตรวจให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยกำหนด ค่า

น้ำหนัก หรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ระดับมากที่สุดระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับ น้อย และระดับน้อยที่สุด ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) 2) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 3) สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ทดสอบ สมมติฐาน t- test (Independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)/F-test

5. การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หรือผู้รู้ (Key Informants) ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองใหญ่ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 12 คน และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เครื่องบันทึกเสียง (Tape Record) และกล้องบันทึกภาพ

ผลการวิจัย

การวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลห่ม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปรายผล เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปาน กลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาด้านการร่วมกำหนดปัญหาและ ความต้องการ ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ ด้าน การร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา และ ด้านการร่วมติดตามประเมินผล อยู่พอสมควร โดยเฉพาะด้านการร่วม กำหนดปัญหาและความ ต้องการ ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าทุกด้าน แต่ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ประชาชนมี ส่วนร่วมน้อยกว่าทุกด้าน อาจด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ผลการวิจัยในประเด็นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิชัย กุลรัตน์ ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โพนสูง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราวรรณ นิลเกตุ ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ อยู่พอสมควร เพราะได้ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน และเสนอแนะ ปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านต่อคณะกรรมการเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนา อาจด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ที่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “...โดยภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ อยู่พอสมควร และองค์การบริหารส่วนตำบลห่มเปิด โอกาสให้มีส่วนร่วม เช่น ร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางปัญหา และความต้องการของ หมู่บ้าน เสนอแนะปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านต่อคณะกรรมการเพื่อจัดทำแผนพัฒนา ร่วม เสนอแนะค้นหารูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้านร่วมอภิปรายปัญหา และ ความต้องการของหมู่บ้านที่จะต้องได้รับการแก้ไขปัญหา อย่างเร่งด่วน ร่วมกำหนดปัญหา และ ความ ต้องการโดยพิจารณาถึงผลประโยชน์ส่วนร่วมของหมู่บ้าน ร่วมกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้ตรงกับ ความต้องการร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการในการพัฒนาของหมู่บ้าน...”และสอดคล้องกับการวิจัยของณัฐนิชา กงพะลี ได้ทำวิจัย “การมี ส่วนร่วมของการร่วมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดปัญหา/ความต้องการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ อยู่พอสมควร เพราะได้ร่วม ประชุมกับคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน และเสนอแนะปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านต่อคณะกรรมการเพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนา อาจด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการร่วม

กำหนดปัญหาและความต้องการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ที่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “...โดยภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ อยู่พอสมควร เพราะต้องการร่วมวิเคราะห์ แลพิจารณา ลำดับปัญหา และความต้องการของหมู่บ้าน เสนอขอจัดทำแผนพัฒนา นำปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน และความต้องการของหมู่บ้าน เสนอขอจัดทำเป็นแผนพัฒนา นำปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน และความต้องการของหมู่บ้าน เสนอขอจัดทำโครงการนำปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของหมู่บ้าน ที่ ได้รับการร้องเรียนนำเสนอขอจัดทำแผน นำปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วน และความต้องการของหมู่บ้าน จัดทำแผน และโครงการของงบประมาณ ร่วมกำหนดแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้านเพื่อนำไปใช้ ในการจัดทำแผนพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนร่วมกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดทำแผน และโครงการให้ตรงกับความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณ...” สอดคล้องกับการวิจัย ของณัฐนิชา กงพะลี ได้ทำวิจัย “การมีส่วนร่วมของการร่วมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการ และสอดคล้องกับการวิจัยของวิเชียร อ่อนประทุม ได้ทำวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงจาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ด้านการร่วมจัดทำ แผนและโครงการ

2. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่าบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงจะมีส่วนร่วม มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ว่าเพศใดๆ แต่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่ มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอภิชาติ สุขศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การมี ส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีขององค์การบริหารส่วน ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน

อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปราย ได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นช่วงอายุใดจะมีส่วนร่วม มากน้อย เพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุใดๆ แต่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ไม่ แตกต่างกัน ผลการวิจัย ประเด็นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิบเอกสายรุ้ง ไชยภาสี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการ มีส่วนร่วม ของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลผักแว่น อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ผักแว่น อำเภोजัง หาร จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และรายด้าน พบว่าไม่แตกต่าง กัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในระดับการศึกษา ใด จะมีส่วนร่วม มากน้อย เพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าระดับการศึกษานั้นๆ แต่ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่มีระดับ การศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ ปรีชา บุญเนตร ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วน ตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการทดสอบสมมติฐานการ วิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วน ตำบลนาเจริญ อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี ไม่แตกต่างกัน

ประกอบอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการ พัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม และ รายด้าน พบว่าไม่ แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นจะ ประกอบอาชีพใด จะมีส่วนร่วม มาก น้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าประกอบอาชีพใดๆ แต่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่ประกอบ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ ลมहन บุตรแสนโคตร ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลขาม เปี้ย อำเภโพนธิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี ประกอบ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลขามเปี้ย อำเภโพนธิ ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของณัฐพราย ชัยสินคุณานนต์

ได้ทำการ วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอกุเรื่อ จังหวัดเลย” ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมใน การพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสานตม อำเภอกุเรื่อ จังหวัดเลย แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ใน ระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและ ความต้องการ ($\bar{x} = 3.48$) ด้านการร่วมจัดทำแผน และโครงการ ($\bar{x} = 3.46$) ด้านการร่วมตรวจสอบ แผนพัฒนา ($\bar{x} = 3.41$) และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ($\bar{x} = 3.39$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกเป็นราย ด้าน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ใน ระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากสองข้อ และอยู่ในระดับปานกลางห้าข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางปัญหา และความ ต้องการของหมู่บ้าน” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 3 ที่ว่า “ร่วมเสนอแนะค้นหารูปแบบและวิธีการ พัฒนาเพื่อแก้ไขหรือลดปัญหาของหมู่บ้าน” 2. ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางห้าข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสองข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “วิเคราะห์และพิจารณาลำดับปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเสนอขอจัดทำแผนพัฒนา” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 7 ที่ว่า “ร่วมกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดทำแผนและโครงการให้ตรงกับความต้องการของชุมชน”

3. ด้านการร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทั้งเจ็ดข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ติดตาม ตรวจสอบเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากทีคณะกรรมการจัดทำแผนฯ จัดทำเสร็จ” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ติดตามตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น สนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ”

4. ด้านการร่วมติดตามประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และอยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “ติดตามประเมินผลเกี่ยวกับแผน และโครงการที่ได้นำเสนอตรงกับความต้องการของหมู่บ้าน” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “ติดตามประเมินผลการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในการแก้ไขปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านอย่างเร่งด่วน”

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์การบริหารส่วน ตำบล ควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแนวทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้นทั้งสี่ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการร่วมติดตามประเมินผลควรให้ ความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นที่ผู้วิจัย จะเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปต่อยอด ดังต่อไปนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรวิจัย อุปสรรค สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการร่วมติดตามประเมินผล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด กว่าทุกด้าน ดังนั้น ควรวิจัย อุปสรรค สภาพปัญหา การมีส่วนร่วมด้านการร่วมติดตามประเมินผลของ ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม อำเภอมือง จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารอ้างอิง

- การปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ส่วน
แผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (นโยบายและแผน)
กรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ณัฐนิชา กงพะลี. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล แก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นพรัตน์ รักดีสมุทร. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กร
ปกครองส่วน ท้องถิ่น:ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ศรีสว่าง อำเภอ
โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหา
กุฎราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประกายรัตน์ สุวรรณ. (2548). คู่มือการใช้โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 12 สำหรับ Windows.
กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ปรีชา บุญเนตร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา
องค์การบริหาร ส่วนตำบลนาเจริญ อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. ใน
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหา บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- ลมหวน บุตรแสนโคตร. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วน ตำบลขามเปี้ย อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2549).การมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการส่งเสริม และรักษาคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมใน ชนบท. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิเชียร อ่อนประทุม. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วน ตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่ม. (2558). บัญชีรายชื่อการประชาคมหมู่บ้าน ตำบลท่ม อำเภอ
เมือง จังหวัดศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ : องค์การบริหารส่วนตำบลท่ม.